

Rodina dítěte s mentálním postižením

- Výchova dítěte s MP v rodině:
- Rodina hraje nejdůležitější roli ve výchově a socializaci dítěte s mentálním postižením (pokud existuje a funguje).
- Je prvním sociálním a zároveň nejpřirozenějším prostředím, s nímž dítě přichází do styku.
- Dané sociální prostředí má největší předpoklady ovlivnit některé limitující vnitřní faktory, vyplývající ze samotného postižení (např. v oblasti emocí).
- Především rodiče formují důležité mezilidské vztahy, poskytují zázemí pro emocionální a další rozvoj osobnosti.
- Přístupy rodičů jsou s celkovou sociálně-kulturní úrovní rodiny hlavním faktorem rodinné výchovy.
- V případě rodin, kde je členem dítě s MP, se o adekvátních rodinných přístupech dá hovořit až po zvládnutí tíživé situace – podle M. Vágnerové (2008) prochází rodiče typickými fázemi – **model fází**:
- **Fáze šoku a popření**
- **Fáze postupné akceptace a vyrovnání se s problémem**
- **Fáze realismu**
- Jiná situace je u rodin s dítětem s LMP a těžšími stupni MP.
- Zátěžové nejsou jen jednotlivé fáze vyrovnání se, ale i životní etapy.
- Vlivy na rodinu s dítětem s MP:
- Legislativa/politika státu vůči lidem s postižením
- Působení institucí, které působí na rodinu (škola, poradenství, společnosti)
- Psychologické činitele rodiny
- Socioekonomické pozadí rodiny
- Přítomnost různých stresových faktorů
- Podpora poskytovaná rodinám s dítětem s MP v ČR:
- **Legislativní podpora = zákony, vyhlášky, metodické pokyny**
- **Finanční podpora = příspěvky a dávky pro rodiny**
- **Operativní podpora = osobní asistence a kompenzační pomůcky**
- **Poradenská podpora = v oblasti zdravotnické, psychologické (psychoterapie, rodičovské a rodinné skupiny) a pedagogické/speciálně pedagogické (SPC)**
- **Vzdělávací podpora = pedagogové, IVP, SPC**
- **Informační podpora = informace o postižení, knihy, brožury, internet, kluby a sdružení („laická posila“)**
- **Svépomocná podpora = sdružení a kluby rodičů a dětí s MP**
- **Výchovné přístupy (styly) a organizace života v rodině s dítětem s MP:**
- Nevhodné = úzkostný, rozmazlující, perfekcionista, protekční a zavrhuje výchovný styl.
- Vhodné = styl vyžadující zásady chování, nepotlačující osobnost, důslednost a jednotnost uvnitř rodiny i mezi rodinou a školou.

- Zapojení do systému ucelené rehabilitace
- Raná péče (program Portage, Videotrénink interakcí)
- **Specifika rodiny dítěte s mentálním postižením:**
- Čerství rodiče dětí s postižením musejí často odolávat velkému stresu, protože ve většině případů nejsou na narození dítěte s postižením připraveni.
- Výjimku tvoří například rodiny dětí s Downovým syndromem, které v některých případech o postižení dopředu vědí.
- Po sdělení diagnózy je pro tyto rodiče velmi potřebná především psychická pomoc.
- Následně ji však doprovází také potřeba pomoci fyzické, informační, emocionální a finanční.
- Rodiče ale bohužel musejí většinou veškerou pomoc hledat sami a v tom jim často nejlépe vypomůžou rodiče dětí s podobnou diagnózou nebo například různé neziskové organizace
- Specifika rodiny dítěte s mentálním postižením:
- Nenahraditelnou výhodou pro život dítěte je dobré přijetí ze strany rodičů. K tomuto kroku však rodiče musejí často dospět sami.
- Zpráva o postižení dítěte ve většině případů nezasahuje jen jeho rodiče, ale celou rodinu.
- Znamená totiž pro všechny velkou změnu, nový způsob života, narušení životních ideálů a zklamání.
- Neodmyslitelný vliv na postoj rodičů k dítěti má mnohgenerační postoj k nemoci a zdraví.

Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením

- Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením:
- Nestátní neziskové organizace (dále NNO) mají již dlouhá léta své významné postavení v systému zabezpečování komplexních služeb pro osoby s mentálním postižením a jejich blízké.
- Soustava státních institucí je dána legislativními úpravami řízení, služeb a klientely. Jestliže má tento systém v některém ohledu nedostatky, případně určitá oblast potřeb společnosti není pokryta vůbec, mohou NNO vytvořit a doplnit služby a činnosti, které jsou žádoucí.
- Nestátní neziskové organizace registruje ministerstvo vnitra, které schvaluje systém jejich působení.
- Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením:
- Tento systém tedy definování fungování dané organizace, jejího zaměření a cílů je popsán v tzv. stanovách. To znamená, že služby nebo činnosti poskytované NNO nejsou dány státem a specifikovány legislativními normami, ale rozhodují o nich přímo zakladatelé dané organizace.
- Z toho důvodu NNO mohou flexibilně reagovat na poptávku společnosti. NNO jsou často organizacemi, které se často ucházejí o registraci jakožto poskytovatelé sociálních služeb..
- Mnohé z těchto organizací jsou rovněž poskytovateli odborného sociálního poradenství.
- Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením:
- Mezi základní druh NNO patřilo do konce roku 2013 občanské sdružení.
- To se od 1. ledna 2014 s novým občanským zákoníkem (dále NOZ) mění na takzvaný „spolek“, „zapsaný spolek“ nebo „z.s.“.
- Změnu názvu musely NNO provést do 1. ledna 2016.

- Občanská sdružení, která se změnila na spolky, musela rovněž upravit své stanovy tak, aby nebyly v rozporu s povinným ustanovením NOZ.
- Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením:
- **Národní rada osob se zdravotním postižením (NRZP) ČR** - pod tuto radu spadá přes sto organizací. Ty pomáhají integraci osob se zdravotním postižením do společnosti a snaží se bránit práva těchto osob. Předsedou této organizace je pan Václav Krása (www.nrzp.cz).
- **Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, o. s. (SPMP v ČR)** – tuto společnost tvoří krajské a městské organizace (www.spmp.cz).
- Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením:
- **Rytmus – Od klienta k občanovi, o.p.s.**, - prosazuje inkluzi osob s mentálním postižením. Kromě této činnosti také nabízí další služby, jako například podporované zaměstnávání, osobní asistenci, tranzitní program a další (www.rytmus.org).
- **Studio OÁZA, kulturní centrum pro lidi s mentálním postižením** - má pro své klienty k dispozici umělecké, kulturní a vzdělávací aktivity (www.studio-oaza.org).
- Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením:
- V **Dětském centru Paprsek** naleznou děti a mládež s mentálním postižením, společně se svými rodinami, komplexní péči (www.dcpaprsek.org).
- Podporu aktivního života lidí s mentálním postižením a poskytování sociálních služeb nabízí **Modrý klíč, o.p.s.** (www.modry-klic.cz).
- Společnost **Inventura** vytváří filmy o lidech s mentálním postižením, kteří se také na natáčení filmu podílejí (www.inventura.org).
- Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením:
- **Quip** má zaměření na rozvíjení kvality sociálních služeb, osvětu, deinstitucionalizaci, podporu práv osob s mentálním postižením a další (www.kvalitavpraxi.cz).
- Na dospělé klienty s mentálním postižením se specializují:
- **Společnost DUHA-integrace osob s mentálním postižením** (www.spolecnostduha.cz)
- **Pohoda, společnost pro normální život lidí s postižením** (www.pohoda-help.cz)
- Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením:
- Mezi množstvím nadací, které existují, se vyskytují také ty, které podporují organizace nebo projekty určené osobám s mentálním postižením. Mezi ty nejznámější patří **Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové**
- Církevními organizacemi jsou například:
- **Charita Česká republika**, která osobám s mentálním postižením poskytuje velké množství služeb.
- **Diakonie Českobratrské církve evangelické** nabízející sociální služby jako jsou například raná péče, osobní asistence, podpora samostatného bydlení a další.
- Neziskové organizace určené lidem s mentálním postižením:
- Mezi informačními portály můžeme jmenovat **Dobromysl**, na kterém lze najít témata jako rodina, škola, práce vztahy, právo a další.
- Pak také informační portál **Helpnet.cz**, který slouží primárně pro

osoby se specifickými potřebami, jimž jsou zde poskytovány důležité informace a

- **Modrá Beruška**, portál určený pro děti s autismem a jejich rodiče.
- SMPM:
- Nestátní nezisková organizace Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z.s. (dále SPMP ČR) se začala na našem území formovat již v 60. letech 20. století.
- Pražští rodiče dětí s mentálním postižením, byli toho názoru, že samotné individuální snahy o zlepšení výchovných a existenčních podmínek svých dětí s mentálním postižením nestačí, a proto chtěli vybudovat dobrovolnou, zájmovou organizaci.
- Společně organizované úsilí považovali za podstatu svého řešení, a tak v roce 1969 došlo k ustanovení Národního sdružení pro pomoc mentálně postiženým.
- SMPM:
- Cíl a charakter sdružení vždy směřoval k pomoci osobám s mentálním postižením, mít možnost žít nezávislým a důstojným způsobem života.
- Organizace ovlivnila a dopomohla k podepsání právních dokumentů týkající se osob s mentálním postižením. Takovým významným dokumentem je i Úmluva Organizace spojených národů o právech lidí se zdravotním postižením, kterou Česká republika ratifikovala v r. 2009.
- Osvěta, kterou SPMP ČR v oblasti práv a povinností osob s mentálním postižením přispívá, má celkově pozitivnější dopad na pohled české společnosti na tyto jedince.